

1

Ohjauksen osaamiskuvaukset

Koulutuksen tutkimuslaitos

- Ohjauksen kehittämisen RRF-hankekokonaisuus kattaa osaamiskuvausten lisäksi ohjauksen tila-arvion, kehikön elinikäisen ohjauksen laadun varmistamiselle ja seurantaan, uraohjaustaitojen määrittelyn ja täydennyskoulutukset
- Lähtökohtana ELO-strategia> Elinikäisen ohjauksen strategiaa laadittaessa tunnistettiin yhdeksi keskeiseksi haasteeksi ohjausosaamisen kehittämistarpeet:
 - Ohjauksen kenttä on laaja, ohjauksellinen työ eri sektoreilla on lisääntynyt
 - Ohjaustyötä tekevien osaaminen vaihtelee erilaisten koulutustaustojen mukaan
 - Ohjausalan laadun varmistamiseksi on kuvattava, millaista on se osaaminen, jota ohjausalan ammattilaisilla tulee olla
 - On pystyttävä luottamaan siihen, että elinikäistä ohjausta tarjoavilla henkilöillä on riittävät tiedot ja ammattitaito, ja että he noudattavat asianmukaisia eettisiä toimintaperiaatteita
 - Ohjausalan täydennyskoulutus on kokonaisuudessaan tarjontalähtöistä, osallistumismahdollisuudet koulutuksiin vaihtelevat alueellisesti
 - Globaalit haasteet ovat luoneet erityisiä täydennyskoulutuksen tarpeita (liittyen mm. vihreään siirtymään ja kestävään ohjaukseen, sukupuolittietoisuuteen, kansainvälisyysosaamiseen)

Logos: KEHA-keskus, JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO, Euroopan unionin rahoittama, EUROOPAN OSAAMISKUVAUSKESKUS

2

3

4

Tämän päivän ja tulevaisuuden ohjaustyö sekä urasuunnittelu

Koulutuksen tutkimuslaitos

KEHA-keskus JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO EUROOPAN UNIONIN RAHOITAMA Nuorisurapolitiikka EUROOPAN UNIONIN RAHOITAMA Nuorisurapolitiikka

5

Osaamiskuvaukset

Kolme pääaluetta

A	PROFESSIONAALISUUS eli ammattimaisuus tarkoittaa alaa koskevien säädösten sekä ammatin ja ammattikunnan eettisten periaatteiden mukaista toimintaa.
B	ASIAKASTYÖOSAAMINEN tarkoittaa kykyä toimia ammattimaisesti asiakkaiden kanssa erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.
C	SYSTEMINEN OSAAMINEN tarkoittaa taitoa suunnitella ja organisoida omaa ohjaustyötä osana alueellisia palvelujärjestelyjä paikallisten tarpeiden ja toimintaedellytysten mukaisesti.

Vuorinen, R., Kasurinen, H., Kettunen, J., Kukkaneva, E. & Ruusuvirta-Uuksulainen, O. (2023). *Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset: ehdotus kansalliseksi osaamiskehikseksi*. Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU. <https://doi.org/10.17011/ktl-rt/4>

Koulutuksen tutkimuslaitos

KEHA-keskus JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO EUROOPAN UNIONIN RAHOITAMA Nuorisurapolitiikka EUROOPAN UNIONIN RAHOITAMA Nuorisurapolitiikka

6

Osaamisalueet

Koulutuksen tutkimuslaitos

- A Professionaalisuus**
 - / A1 Eettinen osaaminen
 - / A2 Teoria- ja tutkimusperustainen osaaminen
 - / A3 Reflektiivinen osaaminen
 - / A4 Vuorovaikutus- ja viestintäosaaminen
 - / A5 Digitaalinen osaaminen
- B Asiakastyöosaaminen**
 - / B1 Prosessiosaaminen
 - / B2 Ohjaus- ja oppimisteoreettinen osaaminen
 - / B3 Menetelmäosaaminen
- C Systeeminen osaaminen**
 - / C1 Elinikäinen ohjaus
 - / C2 Systeeminen teoriaosaaminen
 - / C3 Verkosto-osaaminen
 - / C4 Strateginen osaaminen

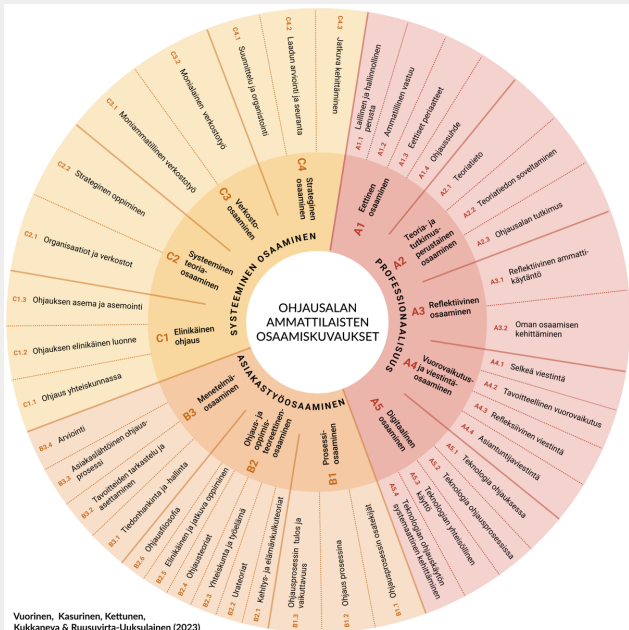

OHJAUSALAN AMMATTILAISTEN OSAAMISKUVAUKSET

Vuorinen, Kasurinen, Kettunen, Kukkaneva & Ruusuvirta-Uuksulainen (2023)

7

OHJAUSALAN AMMATTILAISTEN OSAAMISKUVAUKSET

Vuorinen, Kasurinen, Kettunen, Kukkaneva & Ruusuvirta-Uuksulainen (2023)

Koulutuksen tutkimuslaitos

8

A Professionaalisuus

A1 Eettinen osaaminen

- A1.1 Laillinen ja hallinnollinen perusta
- A1.2 Ammatillinen vastuu
- A1.3 Eettiset periaatteet
- A1.4 Ohjaussuhde

A2 Teoria- ja tutkimusperustainen osaaminen

- A2.1 Teoriatieto
- A2.2 Teoriatiedon soveltaminen
- A2.3 Ohjausalan tutkimus

A3 Reflektiivinen osaaminen

- A3.1 Reflektiivinen ammattikäytäntö
- A3.2 Oman osaamisen kehittäminen

A4 Vuorovaikutus- ja viestintäosaaminen

- A4.1 Selkeä viestintä
- A4.2 Tavoitteellinen vuorovaikutus
- A4.3 Refleksiivinen viestintä
- A4.4 Asiantuntijaviestintä

A5 Digitaalinen osaaminen

- A5.1 Teknologia ohjauksessa
- A5.2 Teknologia ohjausprosessissa
- A5.3 Teknologian yhteisöllinen käyttö

9

B Asiakastyöosaaminen

B1 Prosessiosaaminen

- B1.1 Ohjausprosessin osatekijät
- B1.2 Ohjaus prosessina
- B1.3 Ohjausprosessin tulos ja vaikuttavuus

B2 Ohjaus- ja oppimisteoreettinen osaaminen

- B2.1 Kehitys- ja elämäntieteoriat
- B2.2 Urateoriat
- B2.3 Yhteiskunta ja työelämä
- B2.4 Ohjausteoriat
- B2.5 Elinikäinen ja jatkuva oppiminen
- B2.6 Ohjausfilosofia

B3 Menetelmäosaaminen

- B3.1 Tiedonhankinta ja -hallinta
- B3.2 Tavoitteiden tarkastelu ja asettaminen
- B3.3 Asiakaslähtöinen ohjausprosessi
- B3.4 Arviointi

10

C Systeminen osaaminen

- C1 Elinikäinen ohjaus**
 - C1.1 Ohjaus yhteiskunnassa
 - C1.2 Ohjauksen elinikäinen luonne
 - C1.3 Ohjauksen asema ja aseointi
- C2 Systeminen teoriaosaaminen**
 - C2.1 Organisaatiot ja verkostot
 - C2.2 Strateginen oppiminen
- C3 Verkosto-osaaminen**
 - C3.1 Moniammatillinen verkostotyö
 - C3.2 Monialainen verkostotyö
- C4 Strateginen osaaminen**
 - C4.1 Suunnittelu ja organisointi
 - C4.2 Laadun arviointi ja seuranta
 - C4.3 Jatkuva kehittäminen

KEHA-keskus JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO EUROOPAN UNIONIN RAHOITAMA NUTRITIONIN KESKUS

11

Yksittäisten osaamiskuvausten rakenne - esimerkki

Koulutuksen tutkimuslaitos

A PROFESSIONAALISUUS

A1 Eettinen osaaminen

A1.1 Laillinen perusta

- / Osaamisalueen sisällöllinen kuvaus
- / Ohjaaja tunnistaa ja ymmärtää
- / Ohjaaja osaa
- / Konteksteittain eriytyvä osaaminen tarvittaessa

KEHA-keskus JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO EUROOPAN UNIONIN RAHOITAMA NUTRITIONIN KESKUS

12

Koulutuksen
tutkimuslaitos

A1 Eettinen osaaminen

Eettinen osaaminen tarkoittaa alan yleisten ja eettisten periaatteiden tuntemusta sekä taitoa soveltaa niitä ohjaustyössä. Eettiset periaatteet muodostavat raamit ja käytännön toimintaohjeet ohjausalan ammattilaisille.

A1.1 Laillinen perusta

Ohjaaja tekee ohjaustyötä ja tuottaa ohjauspalveluja noudattaen alansa lainsäädäntöä ja hallinnollisia ohjeita.

Ohjaaja tunnistaa ja ymmärtää

- keskeisimmän ohjausta ja sen toimintakontekstia koskevan lainsäädännön
- yhdenvertaisuutta ja syrjinnän ehkäisemistä koskevan lainsäädännön
- alansa ajantasaisen lainsäädännön sisällön, hallinnolliset ohjeet ja peruskäsitteet
- oman organisaation sisäiset toimintaohjeet

13

Koulutuksen
tutkimuslaitos

Ohjaaja osaa

- tehdä ohjaustyötä ja tuottaa ohjauspalveluita omaa alaansa koskevan ajantasaisen lainsäädännön ja hallinnollisten ohjeiden mukaisesti
- toimia alansa eettisten periaatteiden mukaisesti
- dokumentoida asiakasprosessit asianmukaisesti samalla huolehtien asiakastiedon suojaamisesta

Katso myös kohta C4.1 [Kontekstiin liittyvä osaaminen](#)

14

Miten osaamiskuvaukset saadaan käytännön työvälineeksi?

Koulutuksen
tutkimuslaitos

- Kehitetyt arviointilomakkeet on suunniteltu tukemaan ohjausalan ammattilaisia, tiimejä, verkostoja ja organisaatioita kahdella keskeisellä alueella: **itsearvioinnissa ja osaamistavoitteiden asettamisessa ja seurannassa.** ➔ <https://doi.org/10.17011/kti-rt/4>
- Kokonaisuus koostuu kolmesta erillisestä lomakkeesta:
 - 1) arviointitaulukosta, voidaan käyttää osaamistason tarkasteluun suhteessa osaamiskuvauksiin.
 - 2) osaamiskartasta, joka mahdollistaa nykyisen osaamistason visuaalisen esittämisen ja antaa konkreettisen kuvan eri osa-alueiden hallinnasta. Haluttaessa samaa osaamiskarttaa voidaan käyttää myös osaamistavoitteiden merkitsemiseen.
 - 3) osaamisen kehittämisen suunnittelulomakkeesta, joka tarjoaa rakenteen, jonka avulla voidaan asettaa tavoitteita, suunnitella konkreettisia kehittämistoimenpiteitä ja seurata niiden toteutumista ajan kuluessa.

15

Osaamiskuvausten verkkoversiot

Interaktiivinen kuvio osaamiskuvauksista

Osaamiskuvauksia on mahdollista tarkastella [interaktiivisen kuvion](#) avulla. Kuviossa osaamiskuvausten jokaiseen osaamisalueeseen ja -kuvaukseen voi tutustua klikkaamalla sitä koskevaa ympyrää.

Osaamiskuvausten verkkoversio

Osaamiskuvaukset ovat nyt kätevästi selattavissa myös [verkkoversiona](#).

A	Professionaalisuus	A1.1 Laitteen ja hallinnollinen perusta
		A1.2 Ammattilainen vastuu
A1	Eettinen osaaminen	A1.3 Eettiset periaatteet
		A1.4 Ohjausohje
		A1.5 Teematieto
A2	Teoria- ja tutkimusperustainen osaaminen	A2.1 Teoriatietoa soveltaminen
		A2.2 Ohjausalan tutkimus
A3	Reflektiivinen osaaminen	A3.1 Reflektiivinen ammattikäytäntö
		A3.2 Oman osaamisen kehittämisen
		A4.1 Selkeä viestintä
A4	Vuorovaikutus- ja viestintäosaaminen	A4.2 Tavoitteellinen vuorovaikutus
		A4.3 Reflektiivinen viestintä
		A4.4 Asiantuntijaviestintä
		A5.1 Teknologia ohjauksessa
A5	Digitaalinen osaaminen	A5.2 Teknologia ohjausprosessissa
		A5.3 Teknologian yhteisöllinen käyttö
		A5.4 Teknologian ohjausvälineiden systemaattinen kehittäminen

<https://peda.net/ohjausosaaminen/ohjausalan-ammattilaisten-osaamiskuvaukset>

16

Helppokäyttöinen arviointiväline

Koulutuksen
tutkimuslaitos

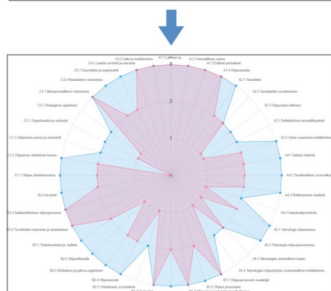
A Professionalisuus

A1 Eettinen osaaminen

A1.1 0 1 2 3
Tämän hetkinen osaaminen: 3

A1.2 0 1 2 3
Tämän hetkinen osaaminen: 3

A1.3 0 1 2 3
Tämän hetkinen osaaminen: 3

- Työvälineen avulla ohjausalan ammattilaiset, tiimit, verkostot ja organisaatiot voivat arvioida omaa ohjausosaamistaan suhteessa Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvauksiin sekä asettaa osaamistavoitteita.
- *Arviointilomakkeeseen annettuja tietoja ei tallenneta.*

<https://peda.net/ohjausosaaminen/ohjausalan-ammattilaisten-osaamiskuvaukset/arviointilomake>

17

Ohjauksen osaamiskehikko ja työvälineet

Koulutuksen
tutkimuslaitos

- Yhteinen kehikko kansalaisille, ohjaajille, palvelun tuottajille ja päättäjille
- Antaa välineitä tulevaisuuteen, huomioi jatkuvan muutoksen
- Ei ole sidottu yhteen sektoriin/kontekstiin tai yhteen teoreettiseen lähestymistapaan
- Sallii keskustelun hankintaosaamisen edistämiseksi
- Yhteiskehittämisprosessi on antanut ohjaajille äänen ja vaikuttamismahdollisuuden!
- Huomioitu kansainväliset mallit, muodostettu kansallinen kehikko

18

Miten osaamiskehikkoa ja työvälineitä voidaan hyödyntää?

Koulutuksen
tutkimuslaitos

- Ohjaajien itsearvioinnin työväline
- Ohjaajien vertaisoppimisen väline
- Ohjauksen täydennyskoulutustarpeiden arvioinnin työväline
- Ohjauksen laadun indikaattori – input
- Ohjauksen koulutuksen arvioinnin kehikko – modulaarisen koulutuksen kehittämisen pohja
- Kansalaisille tieto siitä, mitä voi odottaa ohjaukselta
- Ohjausalan ammattilaisten jatkuvan oppimisen kehys – omien oppimiskohteiden määrittely – ohjaajien liikkuvuus eri hallinnonaloilla
- Ohjauksen ostopalvelujen laatuvaatimukset – osana hankintoja/ tarjouksia

19

Julkaisut

Koulutuksen
tutkimuslaitos

- Vuorinen, R., Kasurinen, H., Kettunen, J., Kukkaneva, E. & Ruusuvirta-Uuksulainen, O. (2023). **Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset: ehdotus kansalliseksi osaamiskehykseksi**. Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU. <https://doi.org/10.17011/kti-rt/4>
- Kettunen, J., Vuorinen, R., Kasurinen, H., Kukkaneva, E. & Ruusuvirta-Uuksulainen, O. (2023). **Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset: arviointilomakkeet**. Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU. <https://doi.org/10.17011/kti-rt/7>
- Vuorinen, R., Kasurinen, H., Kettunen, J., Kukkaneva, E. & Ruusuvirta-Uuksulainen, O. (2023). **Ohjaustyön osaamiskuvausten selvitys ja yhteiskehittämisprosessi**. Koulutuksen tutkimuslaitos, JYU. <https://doi.org/10.17011/kti-rt/10>

20

Kiitos!

jaana.h.kettunen@jyu.fi

ohjaustutkimus@jyu.fi
<http://peda.net/ohjausosaaminen>

